

[Landbrugsministeren.]

ten, spørgsmålet om samdrift, forpagtning, og lejeforhold, omlægning af jorder, erhvervsreglerne, altså det, man kan kalde rammen om de nuværende og de kommende landbrug. Man kan pege på, at der hidtil med den lovgivning, der er gennemført, er opnået betydelige resultater både med hensyn til driftsbygningernes forhold, den frie sammenlægningsadgang inden for visse grænser og spørgsmålet om samdrift. Selv om loven skal til revision i folketingsåret 1970-71, har jeg ment det rigtigt at tage fat på denne lov nu. Jeg er klar over, at udviklingen inden for landbruget foregår med eksplosiv fart på snart sagt alle områder. Ejendomme nedlægges, arbejdskraft forsvinder. Må jeg om dette sige, at de aktive landmænds antal er halveret siden 1950, og vi oplever i disse år, at man nedlægger 7.000 landbrug årlig. Det er klart, at det stiller os i en situation, der sammen med de ændrede afsætningsvilkår tvinger os til at tage de strukturelle problemer op, og det er det, vi har bedt landbokommissionen om at forberede.

Må jeg her indføje, at disse bemærkninger ikke skal forstås på den måde, at man kan løse landbrugets problemer alene ved en gennemførelse af en strukturomlægning. Der er mange andre faktorer, mange andre ting, der spiller ind, men en strukturudvikling, der er i overensstemmelse med hele den erhvervspolitiske udvikling, er en afgørende faktor og et væsentligt led i den landbrugs politik, der skal føres, og her må opgaven være at sørge for, at udviklingen ikke løber fra lovgivningen.

Et andet område af landbrugslovgivningen, jeg kan pege på, er statshusmandsloven, der oprindeligt til hovedformål havde oprettelse af nye brug. Også den har nu mistet sit sigte, og man vil erindre, at jeg under fremsættelsen af udlånsloven for et stykke tid siden gjorde rede for, at vi havde gennemført et stop for nyudstyknings, indtil vi fik nærmere afklaret, hvordan hele situationen omkring dette område ville udvikle sig. Det, der er hovedformålet med denne lovgivning, er først og fremmest at finansiere sammenlægning af landbrug, men også her er der problemer, jeg har bedt landbokommissionen om tage fat på, nemlig bl. a. hensigtsmæssigheden af lovgivningens

nugældende regler, herunder spørgsmålet, om det ikke ville være rimeligt at udvide reglerne, således at vi kunne få flere med herunder, spørgsmålet, om lån alene skal gives til sammenlægningsformål, eller om man også burde overveje i det omfang, hvor der er tale om ejendomme af en passende størrelse, at kunne bevilge lån til bygningsformål alene, uanset at der ikke er foretaget tilkøb af jord. Jeg tror, der er et stort behov netop på dette område, og at vi må søge at finde frem til en løsning her; det samme gælder spørgsmålet om en rationalisering og koordinering af hele låneadministrationen.

Spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af reglerne i den nugældende lov vedrørende arbejderboliger på landet er også på min foranledning taget op til undersøgelse i kommissionen, og jeg venter et resultat i løbet af et par måneder. Et andet spørgsmål, som kommissionen tumler med, er besiddelsesformer i landbruget og spørgsmålet om en eventuel forpagtningslovgivning; også her venter jeg at et resultat ret hurtigt vil foreligge.

Jeg føler trang til at sige, at jeg personlig lægger megen vægt på, at man kan bevare selvejet inden for dansk landbrug. Det har i den tid, der er gået, spillet en helt afgørende rolle for landbrugets udvikling. Spørgsmålet er, om vi er i stand til at bevare selvejet, eller om vi under den nye udvikling må overveje andre besiddelsesformer, og det har jeg bedt landbokommissionen om også at overveje med henblik på en løsning af disse spørgsmål. For nylig har landbokommissionen afgivet en beretning om ophørsordninger for landmænd som led i strukturtilpasningen og om de såkaldte lystgårde.

Der er altså mange problemer, som der dels er givet svar på, dels vil blive givet svar på i den tid, der nu kommer, men forholdet er det, at vi ikke i indeværende forår må regne med, at der fra regeringens side vil blive taget initiativ til en lovgivning på disse områder. Men den nøje sammenhæng mellem disse ting og de økonomiske problemer, som jeg senere skal sige noget om, er af så stor betydning, at vi har ment det rigtigt at forberede et oplæg også på disse områder.

Som baggrund har vi som nævnt landbo-